

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Francisci Xaverii E Societate Iesv Indiarvm Apostoli Novarvm Epistolarvm Libri Septem

Francisco <de Javier>

Romæ, 1667

Epistola XVI. Patri Melchiori Gonzalez Soc. Iesv Bazainvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46129](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46129)

lud, quo diù propè impatienter exar-
te præsentem oculis corporis spectandi, de-
fiderium fero leviùs, illo me assidue in-
teriori desiderati Capitis aspectu consolante.
Vale. Scribebam Goæ vi. Kal. Aprilis
Anno CIOIOLII.

Tuus in Christo.

Franciscus.

EPISTOLA XVI.

PATRI MELCHIORI GONZALEZ

SOC. IESV BAZAINVM.

*Gratia & Amor Domini Nostri IESV Christi
adsit semper nobis auxilio &
favore. Amen.*

AB homine tibi cognomine, Melchio-
re Gonzalez, literas tuas accep-
quas legi cum non exiguâ voluptate. Vi-
nam det Tibi Deus Gratiam bonum isthic
odorem Nostræ Societatis spargendi, quan-
do tanta extat in nos offensio istius Populi.
Per

NOVARVM EPIST. Lib. 5. 485

Per ego te quantum inservire ac gratifica-
 ri Deo Domino studes, oro & obtestor
 quàm possum instantissimè, da operam ef-
 ficacem conciliandis tibi ac Societati homi-
 nibus, nihil quod tuarum sit partium,
 quantumvis arduum, in hoc prætermittens.
 Si fueris humilis & prudens, magna me spes tenet, te plurimum, Deo ju-
 vante, fructum relaturum. Mirto isthuc
 ad Te Franciscum Henriquez, ut Tanæ com-
 moretur cum Manuële. Osorius poterit
 remanere vobiscum, attendendo rebus dome-
 sticis; & Barretus Scholas literarias habendo:
 Te Spiritualibus Ministerijs vacante,
 conversando cum omni hominum genere,
 piè ac sanctè, Doctrinam Christianam ex-
 plicando, concionando. Ac conciones
 quod attinet, placuit plurimum quod
 scribis de apparatu, formâ & totâ ratio-
 ne, quam in ijs tenere instituisti. Insistas
 viam istam censeo; & quàm frequentissi-
 mè potes te sic exercita. Spero enim,
 fiduciâ non defuturi favoris Dei Domini
 Nostri, Te, si fueris humilis, in magnum
 Concionatorem evasurum. Franciscum Lo-
 pez in hoc Collegium destinabis cum pri-
 mâ nave quæ isthinc solvet. Quæ tibi scri-

HN 3 pto

pto mandavi de modo isthic rem Evangelicam gerendi, fac crebrò relegas. Multa de his alia te docebit ipse usus, & experientia successuum; si fueris humilis & prudens, atque attentè circumspicias quæ occurrunt, considerans & ea comparans cum monitis & mandatis hinc acceptis. Franciscus Henriquez Tanæ, quò mittitur tuæ gubernationi subiectus deget. Ac velim te illi pro imperio mandare, ut diligentissimè caveat à quoquam offendendo, ut se mitem & insigniter patientem in omni occasione præbeat. Aliunde porrò inquirens per fidos exploratores, an justam ille aut alius è nostris, cuiquam illic offensionis ansam offerat. Id si compereris, impigrè occurre opportuno repræsentando remedio. Sic te tibi primùm ipsi, deinde alijs invigilare velim. Quod si quem nostrorum deprehenderis in peccato graviori in publicam offensionem erumpente, ac non sine ratione irritante in nos populum, hunc confestim è Societate dimitte. nam quos dimiseris ego jam nunc pro ritè dimissis habeo. Quoniam tantum confidetur prudentiæ, ut certum habeam, neminem à te nisi justis de causis dimitendum.

dum . Circa reditus annuos istius Collegij , curabis : ut potiùs in ædificationem Spiritualium templorum , quam sensibilibum ac materiariorum impendantur . Ex hoc secundo genere sacrarum Ædium saxo aut ligno excitandarum , in eas tantum pecuniam infumes , quæ prorsùs erunt necessaria , quarumque sine gravissimo incommodo publico , recusari constructio non possit . si quæ ornatis tantum splendidioris aut speciei augustioris obtentu proponuntur , eas ut quibus præverti urgentiores exigat , in commodiora differenda videri tempora , excusa . Quod ergò ex vegetigali abundaverit , Pueris Indigenarum , prout tibi præcepi , in sanâ Doctrinâ & probis moribus educandis absume . Hæc enim spiritualia templa sunt quibus Deus magis honoratur ; siquidem hi Pueri quando in viros adoleverint , bonis exemplis & communicatione Doctrinæ perceptæ Instrumenta Deo erunt rerum ad ejus Gloriam & hominum salutem maximarum . Ante hos dies paucos isthuc misi Paulum Guzaratè , qui in hoc Collegio multis annis institutus est . disertus hic multùm est linguâ populari , & satis à Doctrinâ paratus

tus ad tradenda Christianis Indigenis elementa Fidei . Poterit quin etiam utiliter ad populum dicere , si quod interioris illi eruditionis deest , Nostri , non ita ut ille linguâ vulgari prompti , opportunè suppleant ; digerendis illi argumentis & materiâ subministrandâ concionum . Probo quod scripsisti de censu Collegij ; videri tibi fideliter curandum , ut juxtâ Regis mentem tabulis ejus foundationis significatam , expendantur . Id ego quoque sic omnino volo fieri , tum quia justitiæ officium ita præscribit ; tum ne offendatur populus animadvertens , quod absit , hoc negligi . Postquam tamen omnium isthic Pauperum , juxta diplomatum præscripta regiorum , abundè consultum necessitatibus fuerit , si quid superesset , non est dubium , quin rectè ; ac Rege non invito , conferretur ad juvandos quos hîc habemus Pauperes ; præsertim isthic natos , & olim utiles futuros , ut in Paulo Guzaratè nunc probatur . Quare si è vestiario Inopibus isthic è Collegij vestigali distribui quotannis solito , quædam panni volumina , usui præsentium redundarent , ea posses mittere huc ad nos (si tamen sine querelâ vel
offen-

offensione cujusquam id fiat.) Habemus enim hîc Seminarium Alumnorum quibus vestiendis peropportunè advenirent. cum eo tamen, ut dixi, ut nihil quidquam subtrahatur omnino ulli egenorum Bazai- nensium, quibus primatus in usu istius re- giæ gratiæ de jure competit. quocirca, vide, ut plenè illic priùs cunctorum vo- tis, ad conscientiæ nostræ exonerationem, & Dei majus obsequium, satisfiat. Hoc expleto, si nihil inde, quod huc asper- gatur superest, nos isto subsidio, æquo scilicet animo carebimus. Tu de cætere totum te impende continuo exercitio di- cendi ad concionem, audiendi Confessio- nes, visendi ac solandi ægrotos in Noso- comio, vinctos in carcere, ac similia, operum caritatis in proximos; promptè ac- currendo ad cuncta ejus generis officia, quoties te invitabunt isti propriè Curæ de- diti Moderatores Sodalitij Misericordiæ. In talibus si strenuè cum Caritate & Hu- militate ministraveris, nanciscêris, Deo dante, Gratiam & autoritatem apud Civi- tatem; & quamlibet parùm disertus sis, illâ ipsâ tamen, quantulamcumque poteris exere- re, zeli & modestiæ comitatu corroboratâ
dicen-

dicendi facultate, in populo motus ingentes ciebis animorum, & fructum colliges uberrimum. Tantum vide, (quod iterum etiam atque etiam commendo) ut arctam cum Proëpiscopo consensionem & amicitiam teneas, ut cum alijs Sacerdotibus qui isthic degunt, cum Præfecto ac Magistratibus Regijsque Ministris; denique cum universo Populo, prudenter, humaniter, demissè, benevolè te geras. Mihi credes: spes ampli successus in perorando è sacro pulpito, non est sita in exquisitione Doctrinæ, in elocutionis elegantia, in pompâ & specioso choragio facundiæ. Caput & compendium artis est ijs probari & placere quos alloquere, & prius parasse claves cordium quàm aurium aditum tentes. Persuadebis quod voles, si te qui audiunt amaverint, & facilè plurimos Deo conciliabis, si à te neminem abalienaveris. Proximo Septembri, quo tempore spero me futurum Malacæ, fac illic mihi tunc occurrant plenæ ac copiosæ tuæ literæ, quibus me doceas distinctè ac minutim de fructu tuorum ministeriorum. Scribes etiam, multo scilicet crebrius, pro viciniâ & copiâ quotidianâ huc inde commean-

NOVARVM EPIST. Lib. 5. 491

meantium, Patribus hujusce Collegij.
Deus Dominus Noster nos conjungat in
Gloriâ Paradisi. Amen. Scriebam Goæ ho-
diè III. Nonas Aprilis AN. CXCICLII.

Tuus in Christo Frater.

Franciscus.

S. FRAN-